ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΕΩΝ ΣΤΑ ΟΡΝΙΘΙΑ ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

- ✓ *Ενημερώνομαι*
- ✓ *Προλαμβάνω*
- ✓ *Προστατεύω την εκμετάλλευσή μου*
- ✓ *Διασφαλίζω τη Δημόσια Υγεία*

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΖΩΟΑΝΘΡΩΠΟΝΟΣΩΝ

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας
www.minagric.gr

ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗ

Τι είναι;

Η σαλμονέλλωση είναι λοίμωξη που προκαλείται από βακτήρια του γένους Salmonella. Τα βακτήρια αυτά εγκαθίστανται στον εντερικό σωλήνα ανθρώπων και ζώων και περιλαμβάνουν περισσότερους από 2.600 ορότυπους. Ορισμένοι ορότυποι έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη Δημόσια Υγεία, καθώς μπορούν να προκαλέσουν τροφιμογενείς λοιμώξεις στον άνθρωπο. Για τον λόγο αυτό, η πρόληψη και ο έλεγχος της σαλμονέλλωσης στις πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις απαιτούν ιδαίτερη προσοχή.

Η σαλμονέλλωση στον άνθρωπο

Ο άνθρωπος μολύνεται κυρίως μέσω της κατανάλωσης μολυσμένων τροφίμων, όπως αυγά, και κρέας, αλλά και μέσω μολυσμένου νερού ή άλλων τροφίμων που έχουν επιμολυνθεί.

Τα συχνότερα συμπτώματα είναι διάρροια, πυρετός, κοιλιακό άλγος, ναυτία και έμετος, πονοκέφαλος, ρίγη και αφυδάτωση. Τα συμπτώματα εμφανίζονται συνήθως 6-72 ώρες μετά τη μόλυνση και διαρκούν 2-7 ημέρες. Στους περισσότερους ασθενείς, επέρχεται αυτοΐαση. Ωστόσο, σε ευπαθείς ομάδες, όπως βρέφη και μικρά παιδιά, ηλικιωμένοι, έγκυες γυναίκες και άτομα με εξασθενημένο ανοσοποιητικό σύστημα, η λοίμωξη μπορεί να είναι σοβαρή και, σε σπάνιες περιπτώσεις, να οδηγήσει σε νοσηλεία ή ακόμη και στον θάνατο.

Η σαλμονέλλωση στα πτηνά

Τα πτηνά προσβάλλονται από:

- Τις ακίνητες σαλμονέλλες (S. Gallinarum και S. Pullorum), οι οποίες τους προκαλούν βαριά νόσο, αλλά δεν μεταδίδονται στον άνθρωπο.
- Τις κινητές σαλμονέλλες (S. Enteritidis και S. Typhymurium κ.ά.), οι οποίες δεν προκαλούν βαριά νόσο στα πτηνά. Ωστόσο, παρα την απουσία συμτωμάτων, απαιτείται ΠΡΟΣΟΧΗ! Τα μολυσμένα πτηνά μπορεί να αποτελέσουν πηγή μόλυνσης του ανθρώπου, μέσω μολυσμένων αυγών και κρέατος πουλερικών.

Τα μολυσμένα πτηνά μπορεί να παρουσίασουν καθυστέρηση στην ανάπτυξη προκαλώντας την οικονομική επιβάρυνση του πτηνοτρόφου.

ΟΙ ΚΙΝΗΤΕΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΕΣ ΕΧΟΥΝ ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΣΗΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ.

Οι ορότυποι S. Enteritidis και S. Typhymurium απομονώνονται συχνότερα από τις τροφιμογενείς λοιμώξεις του ανθρώπου. Χαρακτηρίζονται ως στοχοθετήμενοι και σε περίπτωση που ανιχνευθούν σε ένα σμήνος απαιτείται η λήψη μέτρων εξυγίανσης .

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΜΟΛΥΝΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΤΗΝΑ;

Η σαλμονέλλα μπορεί να εισέλθει στην εκμετάλλευσή μου με:

- Νεοεισερχόμενα σμήνη
- Ζωοτροφές
- Νερό
- Εισερχόμενα οχήματα
- Επισκέπτες
- Έντομα και τρωκτικά
- Άγρια πτηνά
- Άλλα είδη ζώων (πχ γάτες, σκύλοι κά)
- Χρήση μολυσμένων αντικειμένων

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΘΕΤΙΚΩΝ ΣΜΗΝΩΝ;

Στα θετικά σε στοχοθετημένους ορότυπους σμήνη:

- Επιβάλλεται η σφαγή τους σε καθορισμένο σφαγείο.
- Διενεργείται επιδημιολογική διερεύνηση για ανίχνευση της πηγής μόλυνσης.
- Διενεργείται δειγματοληψία στα σφάγια για ανίχνευση S. Enteritidis/S. Typhimurium. Εφόσον τα αποτελέσματα είναι θετικά, τα σφάγια διατίθενται προς ανθρώπινη κατανάλωση, μετά από θερμική επεξεργασία.
- Μετά την απομάκρυνση των θετικών σμηνών, επιβάλλεται η διενέργεια καθαρισμού και απολύμανσης και η ορθή διαχείριση στρωμνής, κόπρου κλπ.
- Επιτρέπεται η επανατοποθέτηση πτηνών μετά την παρέλευση 15 ημερών από την ολοκλήρωση των ανωτέρω διαδικασιών.

Στα θετικά σε Salmonella spp σμήνη:

- Επιβάλλεται η διενέργεια επιδημιολογικής διερεύνησης για ανίχνευση της πηγής μόλυνσης και η αυστηρότερη τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας.

ΥΠΑΡΧΕΙ ΘΕΡΑΠΕΪΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΤΗΝΑ;

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ
Η ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΗΣΗ ΚΑΙ
Η ΧΡΗΣΗ ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ
ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΩΝ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΕΩΝ
ΣΤΑ ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΚΥΡΙΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ;

Αυτοέλεγχος

Διενεργώ αυτοέλεγχο:

- σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσής μου,
- εντός 3 εβδομάδων πριν τη μεταφορά των πτηνών στο σφαγείο,
- λαμβάνω τουλάχιστον δύο ζεύγη μάκτρων για μπότες απο κάθε θάλαμο,
- με περιδίαβαση όλου του δαπέδου του θαλάμου.

Αποστελλω τα δείγματα αποκλειστικά σε εργαστήρια του καταλόγου που είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

! Προσοχή: στις περιπτώσεις που δεν εφαρμόζεται το πρόγραμμα του αυτοελέγχου, τα πουλερικά κατά τη σφαγή, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως θετικά!

Συνεργασία με τις τοπικές κτηνιατρικές αρχές

- Διευκολύνω τον επίσημο έλεγχο και τη διενέργεια επίσημης δειγματοληψίας από την κτηνιατρική αρχή.
- Ενημερώνω την κτηνιατρική αρχή για τα αποτελέσματα κάθε αυτοελέγχου και για οποιαδήποτε μετακίνηση πτηνών (πχ τοποθέτηση νέου σμηνους, έξοδος για σφαγή).

Πρόληψη

Τηρώ όλα τα μέτρα βιοασφάλειας και υγιεινής.

Τήρηση αρχείων

- Νομοθεσίας και εγκρίσεων
- Καταγραφών παραγωγής, νοσηρότητας και θνησιμότητας
- Μητρώο φαρμακευτικής αγωγής και κτηνιατρικών συνταγών
- Αυτοελέγχων των σμηνών για Salmonella spp.
- Κτηνιατρικών πιστοποιητικών
- Απολυμάνσεων και Μυοκτονιών/απεντομώσεων
- Εργαστηριακών εξετάσεων και αναλύσεων (ασθένειες πτηνών, νερό, ζωοτροφές, αποτελεσματικότητα απολύμανσης κ.ά.)
- Εμπορικών εγγράφων (αγορά πτηνών, ζωοτροφών κ.ά.)
- Διαχείρισης ζωικών υποπροϊόντων

ΤΙ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΚΑΝΩ;

14 ΣΥΝ 1 ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑ

1) Εφαρμόζω σύστημα εκτροφής all in - all out (ένα σμήνος ανά θάλαμο).

2) Διατηρώ τα πτηνά σε κλειστούς και περιφραγμένους χώρους.

3) Καθαρίζω και απολυμαίνω τους θαλάμους και τον εξοπλισμό.

4) Χρησιμοποιώ σύστημα απολύμανσης (αυτόματο, απολυμαντική τάφρο ή ψεκαστήρα) για τα εισερχόμενα/εξερχόμενα στο πτηνοτροφείο οχήματα.

5) Περιορίζω τα οχήματα που εισέρχονται στην εκμετάλλευση στα απολύτως απαραίτητα.

6) Τοποθετώ λεκάνες με απολυμαντικό που ανανεώνεται τακτικά στις εισόδους των θαλάμων.

7) Ελέγχω τα έντομα και τα τρωκτικά (απεντομώσεις-μυοκτονίες, σήτες στα παράθυρα κά).

8) Αποτρέπω την πρόσβαση των άγριων πτηνών (πχ με σήτες) στους χώρους που διαβιούν τα πτηνά.

9) Περιορίζω την είσοδο ανθρώπων στην εκτροφή μου, στους απολύτως απαραίτητους και παίρνω μέτρα προστασίας (φόρμες, μπότες, πλύσιμο χεριών, ποδονάρια).

10) Ελέγχω το νερό και τις ζωοτροφές για σαλμονέλλα.

11) Αγοράζω ζωοτροφές από εγκεκριμένους προμηθευτές.

12) Αγοράζω υλικά στρωμνής από αξιόπιστους προμηθευτές.

13) Απομακρύνω άμεσα τα νεκρά πτηνά και τα απορρίπτω σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

14) Διαχειρίζομαι την στρωμνή, την κόπρο, και τα απορρίμματα με ασφαλή τρόπο, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

ΚΑΙ...

ΑΓΟΡΑΖΩ ΠΤΗΝΑ ΑΠΟ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΑΠΑΛΛΑΓΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΑ